

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Proslavljen 125. rođendan
redovničke družbe
Služavki Malog Isusa

Blagoslov srednje škole
– Instituta sv. Franje Asiškoga

Afrikanac hrvatskog
podrijetla

Apostolat molitve

„Da obitelji, posebice one koje pate, pronađu u Isusovu rođenju znak sigurne nade.“

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara Misijski velikani

Gdje je taj novorođeni židovski Kralj?	3
Bog da, Crkva - župna zajednica ne?!	4
Proslavljen 125. rođendan redovničke družbe Služavki Malog Isusa	6
Dnevni obrok za siromašne učenike.	7
Blagoslov srednje škole - Instituta sv. Franje Asiškoga	8
Izgradnja odgojno-obrazovnog centra	9
Afrikanač hrvatskog podrijetla	10
Pastoral žena i djece	12
Misijska nakana za prosinac	14
Susret djece s misionarkom u dječjem vrtiću "Sveti Franjo"	15
Misijski recital	16
Mali kumovi velikog srca	16
Proslava misijske nedjelje	16
Obilježen Svjetski dan misija u KŠC-u "Sv. Josip"	17
Misijski dan u školi	17
Misijski mjesec u župnoj crkvi sv. Luke	17
Dar ljubavi za misije i misionare	18
Misijska nedjelja u KŠC-u "Petar Barbarić"	18
Štrajk željezničara - prijevoz u krizi	19
Sv. Josip Freinademetz, misionar u Kini	21
Spomen na vlč. Milana Cvitkovića	23

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** don Ivan Štironja
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055, Fax 01/46 69 254
E-mail: missio.croatia@zg.ht.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Gdje je taj novorođeni židovski Kralj?

To pitanje tisućama godina odzvanja zemljom. I ne odnosi se samo na onovremene zvijezdoznance, mage, trojicu kraljeva ili predstavnika naroda – kako ih se već predstavlja i naziva, nego se odnosi na svakoga čovjeka. I nije to tek neka mitska legenda ili priča, nego biblijska pripovijest, puna stvarnosti i istine. Čovjek neprekidno traži, čezne za Bogom, svojim Stvoriteljem, bez kojega ne može.

Piše don Ivan Štironja

No u isto vrijeme čovjek sumnja, od Boga bježi, ne priznaje ga, protiv njega se bori, pokraj njega živi kao da ne postoji. Skriva se pod stablom svojih planova, nakana i želja, misleći da svu svoju nevjernost, neposlušnost, bezakonje i grijeh može sakriti lišćem vlastitih uspjeha i dostignuća.

Ipak, čovjekova nevjernost i nezahvalnost ne umanjuje onoga koji jest *Bog s nama*. On i dalje „hita da nas spasi“ (Iz 35, 4). Zvijezda vjere ne sjaji manjom snagom na obzorjima čovjekova života zbog toga što se dio ljudi na zemlji ne želi nikomu klanjati osim sebi i svojem egu, što u svojoj bolesnoj oholosti želi sjesti na prijestolje koje samo Bogu pripada.

Propitivanje o tomu jedinstvenom Kralju i zanimanje za njegovu čudesnost i savršenost i danas se nastavlja u nama i po nama. „Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova, pa mu se dodosmo pokloniti“ (Mt 2, 2). Svakoga dana imamo pristup prijestolju vječnoga Kralja, pristup jaslicama i tabernakulu, gdje je u Isusu, u drugoj božanskoj osobi, snagom Duha Svetoga, Bog zauvijek ostao s nama. Ondje ga svakodnevno možemo susresti, primiti ga, s njime se u život uputiti, s drugima ga podijeliti. Dovoljno je samo prepustiti se zvijezdi vjere, koja vodi do jaslica i jamči susret s novorođenim Kraljem.

Neka nam ovo došašće svima bude vrijeme iskrena traženja Boga, koji je nadohvat ruke, koji je jednom došao među nas i više ne odlazi od nas. On je tu, u bratu i sestri, u ocu i majci, djedu i baki, susjedu i susjedi; tu je u mojoj i tvojoj obitelji, u siromasima i potrebitima, u strancima i prognanicima, u drugačijima od mene i od tebe, u onima koji su druge boje, nacije i religije.

Neka nas došašće povede k jaslicama, u susret Božiću, Bogu dobrote i ljubavi, koji svakomu pokloniku daruje toplinu susreta, milinu riječi i utjehe, sigurno spasenje i otkupljenje, vječnu sreću i mir.

Neka nam ovaj advent bude trajno dolaženje i susretanje, neka nam bude istinska ispovijest apostolske vjere: „Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!“ (Iv 1, 49), uza slavljenički usklik u vjeri: „Našli smo Mesiju!“ i evangelizacijski poziv svakomu bratu i sestri: „Dodi i vidi!“

Blagoslovljeno vam svima adventsko iščekivanje i slavljenički susret s Božićem – novorođenim Kraljem i Bogom koji se nastanio među nama i u nama, koji želi u svijetu prebivati po nama! Čestit vam Božić i s njegovom zvijezdom ušli u novu 2016. godinu!

Bog da, Crkva - župna zajednica ne?!

Piše dr. Milan Šimunović

Već je odavno poznata krilatica dijela kršćana "Krist da, Crkva ne!", kao da bi to bile nepomirljive stvarnosti. Šteta je što nemalen broj katolika još uvijek Boga treba i pomoli mu se samo u nevolji, ali misli da mu pritom nije potrebna Crkva, odnosno kršćanska zajednica. Ipak, Božji su putevi često neshvatljivi, pa i njegovo "ušatorenje među nama", njegovo utjelovljenje u Kristu po ovoj i ovakvoj Crkvi, u konkretnoj župnoj zajednici, pa čak i s ovim i ovakvim vodstvom.

1. Božje djelo spašavanja po Crkvi

Vrijeme došašća i Božića posebno nam naglašava činjenicu Božjeg pohoda svomemu narodu. Istina, mnogima zvuči nevjerojatnom činjenica da je Bog htio postati čovjekom, zahvaljujući jednoj mladoj djevojci, Mariji u neznatnu Nazaretu, na Bliskom istoku. A isto tako teško shvaćaju da je Bog htio nastaviti svoje djelo spašavanja ljudi u Isusu Kristu upravo po zajednici ljudi koja je u isto vrijeme i sveta i grješna, kako će istaknuti Drugi vatikanski sabor.

Premda to ponekad nije lako, ipak se treba priučiti na činjenicu da od događaja utjelovljenja i rođenja Sina Božjega, odnosno njegova uskrsnuća, Kristov vjernik ispovijeda vjeru i u Crkvu katoličku. Ona čuva, prenosi, aktualizira "sredstva spasenja", Božju riječ i sakramente, koji su znakovi Božje spasonosne prisutnosti i milosrdne ljubavi. Upravo je ta Crkva pozvana, a što je lijepo došlo do izražaja na Biskupskoj sinodi u Rimu, da bude "Božja kuća među ljudima", da više bude svjedok njegove ljubavi, osobito kada se radi o onima koji su ranjeniji, koji se osjećaju isključenijima, koji su često i nesvjesno završili u neregularnim bračnim vezama, pa misle da ih je i Bog odbacio. Naprotiv, umjesto ikakva osuđivanja, Crkva je dužna pokazati veću nježnost, veću skrb za sve, jer joj poslanje nije u prvom redu usmjereno na umišljene "pravednike", nego za zalutale i grješnike.

2. Moja župna zajednica – mjesto susretanja s Bogom

Makar ima i drugih duhovnih organizacija i udruga gdje se čovjek može lijepo osjećati i angažirati, po mnogočemu boljih od župne zajed-

nice, kao što ima i raznih idola, koji mogu biti privlačniji i od samog Isusa, ipak moja župna zajednica ostaje i dalje jedinstvena po tomu što omogućuje susret sa živim Bogom. Makar i skromna seoska crkvice, ili ona koliba u misijskoj postaji, poput betlehemske špilje, negdje s malim brojem zaljubljenih u Krista, ona svjedoči i objavljuje ljubav Božju. Za to je potreban "skok vjere". Jer kako uz privlačnost mnogih drugih zabavnih mjesta i grupacija potirati za Crkvu, pogotovo kada se u kojoj župnoj zajednici ne nailazi na "svoje društvo", na mlade pune snage, na ljude dobrostojeće i ugledne, već tek na šaćicu ljudi, možda samo baka i nešto dječice? Ali vjera nam kaže da i ta mala zajednica predstavlja znak nade za svijet, znak Božje prisutnosti. Blago onomu tko se ne smete, komu nije poniženje doći u to društvo i slušati nekad i skromna propovjednika, pogotovo ako se čini da govori uvijek isto.

Iz tih župnih zajednica, uza sve njihove ljudske mane, izrasli su mnogi dobri ljudi, čak i sveti. Sjetimo se naših očeva i majki, tolikih hrabrih ljudi koji su voljeli život i u najtežim prilikama. Izrasli su toliki

svetci, makar nisu izgledali kao "nadljudi" ili "izvanzemaljci", što više smatrali su se grješnicima, ali su imali u svijesti da se u okrilju Božje ljubavi može izdržati, postići spasenje. Sretni su oni Europljani, kao i naša braća u dalekim zemljama koji shvate da se upravo u okupljanju oko Krista u Crkvi može susresti živog Boga. Štoviše, njih ne će toliko smetati ni neke pogriješke crkvenih ljudi, štoviše oni će ih nekada i kritizirati, ali zbog toga ne će prestati dolaziti u crkvu, jer dobro znaju da je ondje glavni protagonist Duh Sveti, a službenici Crkve samo njegovi ponekad nedostojni suradnici. Dobro se prisjetiti naših obitelji, pa ćemo vidjeti kako bi to bilo da bismo zbog bilo kakva razloga "prijetili" da ćemo ju ostaviti. To nismo učinili jer poštujemo obitelj takvu kakva jest, radeći na tomu da bude bolja. I Krist je od prve skupine učenika, skromnih ali i kolebljivih, sumnjičavih, nekada i kukavica, učinio hrabre svjedoke i "novu obitelj", zajednicu spasenika. Jer Božja snaga očituje se najviše onda kad su ljudi slabi i grješni. To je radost koju kršćani imaju.

3. Župna zajednica – oaza Božjega milosrđa

Velik je događaj za kršćane, za cijelu Crkvu, što je papa Franjo o svetkovini Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije (8. prosinca) otvorio izvanredni jubilej milosrđa (Godinu Božjeg milosrđa). Preporučio bih čitateljima da, ako ikako mogu, uz pomoć svojih župnika, nabave njegovu bulu o tom pothvatu. Govoreći o Božjem milosrđu, koje je uvjet našega spasenja, te koje nam objavljuje otajstvo Presvetog Trojstva, kao posljednji i najviši čin kojim nam Bog dolazi ususret, kaže: "U našim župama, zajednicama, udruženjima i pokretima, ukratko, gdje god su kršćani, svatko mora naći oazu milosrđa."

Stoga, da bi naše župne zajednice bile na neki način privlačnije, osobito u odnosu na one koji su se distancirali, one moraju doživjeti pravu duhovnu obnovu, u prvom

redu pokazati da se ondje čovjek može ne samo ugodnije osjećati nego bilo gdje drugdje, nego da se ondje može postići Božje milosrđe, toliko potrebno današnjemu ispaćenu čovjeku. Ako se i malen broj vjernika osjeti dotaknutijim Božjim milosrdem, ubrzo će se snaga njihova milosrdna svjedočanstva proširiti na druge.

Premda će biti prigode da o ovoj temi razmišljamo u dogledno vrijeme, već sad bih se usudio reći sebi i drugoj braći svećenicima i svim odgovornima u župnom pastoralu i inače da u našim crkvama više odzvanja glas o Božjoj dobroti i milosrđu. Dakako, taj glas bit će i poziv da odgovorimo na tu silnu Božju ljubav svojom odgovornošću, odnosno obraćenjem. Stoga danas, kad se čovjek zbog niza razloga, premda na momente izgledao samodostatnim, ipak osjeća krhak i slab, potreban pomoći, i svećenici bi nekada trebali "sniziti ton" u svojim propovijedima, a više hrabriti i poticati. Trebat će više strpljenja, kako prema djeci i mladima, tako i prema svima ostalima, imajući na pameti da je i sam Bog strpljiv s nama, svećenicima i cijelom Crkvom. U tom smislu, a što je papa Franjo naglasio i na Biskupskoj sinodi o obitelji u Rimu, evanđelje uvijek ostaje živi izvor vječne novine, protivno onima koji bi ga htjeli okameniti ("indoktrinirati") u mrtvo stijenje za kamenovanje drugih, skrivajući se iza crkvenog nauka ili iza dobrih namjera, slični onima koji su sjedili na Mojsijevoj stolici i sudili.

Svima, ne samo službenicima Crkve, već i ostalim vjernicima, svakoj župnoj zajednici, postavlja se pitanje koliko će odsada biti življi znak Božje milosrdne prisutnosti u ovom i ovakvu svijetu. Danas je to tim potrebnije, kad se sve teže snalazimo u ovome našem i svjetskom metežu. Prošlih sam dana slučajno čuo jednu gospođu gdje govori kako je danas sve toliko uzdrmano, svašta se događa, tako da se njezina djeca nemaju snage boriti, drugim riječima počinju gubiti volju. Zar nije bilo nešto slično i u vrijeme Kristova rođenja?

Velik je događaj za kršćane, za cijelu Crkvu, što je papa Franjo o svetkovini Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije (8. prosinca) otvorio izvanredni jubilej milosrđa (Godinu Božjeg milosrđa).

Govoreći o Božjem milosrđu, koje je uvjet našega spasenja, te koje nam objavljuje otajstvo Presvetog Trojstva, kao posljednji i najviši čin kojim nam Bog dolazi ususret, kaže: "U našim župama, zajednicama, udruženjima i pokretima, ukratko, gdje god su kršćani, svatko mora naći oazu milosrđa."

Koji nered, koja podijeljenost, kakva okupiranost od krutih zakona i stranaca, kao i mi danas od mnogobrojnih ideja, politika i udruga, čije nam namjere nisu pravo poznate, od ideologija i komercijalnih lanaca! A što bi tek mogla reći naša braća i sestre u dalekim misijskim zemljama, koji se iz dana u dan bore da prežive? Bog želi od svojih zajednica da bude nadu, da budu svjedoci njegove suosjećajne i spasiteljske ljubavi.

Ako se želimo približiti Bogu koji spašava, zanemarujući pritom uključivanje u konkretnu župnu zajednicu, moći ćemo se prije ili kasnije uvjeriti da nešto s nama nije u redu. Božja je to volja, iskazana u Kristovu životu i slanju Duha Svetoga, da bude i ostane Bog u nama i s nama u konkretnim zajednicama. Makar to nekima zvučalo čudno, kršćanska vjera ne može biti prava ako se ne prihvaća i zajedništvovanje u Crkvi, ako se ne vjeruje u Crkvu, kao Božje djelo, u konkretnoj biskupiji, odnosno župnoj zajednici. Jer vjera u Krista i vjera u Crkvu, u kojoj je Bog na djelu, dvije su strane jedne te iste vjere. Kakva li čuda u očima našim!

Proslavljen 125. rođendan redovničke družbe Služavki Malog Isusa

HAITI
– s. Liberija Filipović
s. Ana Uložnik

rizme koju nam je u baštinu ostavio sluga Božji Josip Stadler, karizme koja je više od jednog stoljeća služila siromašnima i brinula za siromašnu i napuštenu djecu te siromašne i odbačene starije osobe. I ne samo to, nego i Božju ljubav, koja se nama i po nama očitovala svima onima koje smo u svojem služenju susretale.

Posebno smo bile počašćene prisutnošću apostolskog nuncija mons. Nugeta i njegovog tajnika mons. Giuseppea Trentadue. Njihova prisutnost uvelike je uzveličala ovo slavlje, a sve prisutne je oduševila njihova radost i spontanost.

Naša su draga djeca iz Dječjeg doma kardinala Stepinca animirala svetu misu, pjevala, čitala čitanja i s nama sestrama prinosila prinosne darove. Njihovi mili i složni glasovi naša su srca uzdigli ka Gospodinu. Zahvaljujući bogoslovima montfortancima, djeca su pjevala kao pravi profesionalci, radosni i ponosni jer su dočekala trenutak da svim srcem zapjevaju Malomu Isusu i dadnu hvalu Bogu za nas služavke Malog Isusa i za naš dolazak u Haiti. Veoma smo ponosne na njih i njihov prinos tomu našem povijesnom danu, slavlju jubilarnog rođendana naše družbe.

Radosne i zahvalna srca na svim primljenim milostima za povijesni hod tijekom 125 godina, mi redovnice služavke Malog Isusa proslavile smo u daleku i siromašnu Haitiju, na drugom dijelu planeta, jubilarni, 125. rođendan svoje družbe. Svečanu misu zahvalnicu za veliki jubilej 24. listopada 2015. godine predslavio je apostolski nuncij u Haitiju mons. Eugene Martin Nouget, u koncelebraciji domaćih svećenika i redovnika.

Naš jubilej smo proslavile u zajedništvu s drugim dragim redovnicama, prijateljima, našom djecom i haićanskim narodom, zahvalivši Bogu za te povijesne godine, za sve sestre koje su dale svoje živote u službi Malomu Isusu, kao i za sve nas žive, da mu ostanemo vjerne u vršenju karizme i radosnom svjedočanstvu služavke.

Slaviti 125 godina družbe za nas znači slaviti 125 godina života i ka-

Nakon svete mise bio je priređen ručak, uz druženje, radosnu pjesmu i animaciju, koju su pripremili bogoslovi montfortanci. Radost obiteljskog zajedništva potrajala je do popodnevni sati.

Gledajući povijesni hod nas služavki, karizmu koju nam je sluga Božji Josip Stadler darovao, po nama i cijeloj Crkvi, u našem srcu rađa se velika radost da smo i na drugom dijelu naše zemaljske kugle, na otoku Hispaniole, mogli proslaviti ovaj jubilej, među ovim siromašnim narodom.

Ova zemlja, Haiti, sa svojim nas siromaštvom i osnovnim ljudskim potrebama vraća na početke naše drage družbe, koja je upravo radi takvih i osnovana, živjela i opstala.

Svaki dan iznova nastojimo živjeti utemeljiteljevu „Bog je davao, daje i davat će“. S tim mislima Bogu zahvaljujemo na svakom danu u kojem nas je obasuo svojim darovima te ga molimo da nas i dalje prati u svim danima našega života i služenja u siromašnome haićanskom narodu.

Dnevni obrok za siromašne učenike

Dragi prijatelji!

Javljam vam se s jednom molbom. Kao što mnogi od vas znaju, nalazim se u Župi Kivumu, u Ruandi, i ravnatelj sam Škole "Očac Vjeko". Naša župa je prostorno mala, ali imamo puno župljana, pogotovo male djece. U župi imamo čak četiri osnovne škole. Ovdje rijetko tko ima obrok svaki dan, a većina jede samo tri puta tjedno, ako ima sreću.

U našem služenju i misijskom poslanju svoju pomoć nam pruža i **s. Mirjam Filipović**, služavka Kristova. Zajedničkim snagama i ljubavlju nastojimo služiti Malomu Isusu. Raduje nas njezina prisutnost među nama, a vjerujemo da je i za njezin dolazak zaslužan naš dragi otac utemeljitelj. Neka mu je čast i hvala i za ovu prvu zajedničku misiju služenja Služavki Maloga Isusa i Služavki Kristovih u dalekom svijetu, u misijama.

Radost toga dana i danas je još uvijek prisutna u srcima svih nas: djece, osoblja i časnih sestara. Živo se sjećamo tog dana i Bogu zahvaljujemo na radosti koju nam je ulio u srce.

Bogu smo zahvalne za naš jubilej te radosne što ga možemo proslaviti i u dalekom Haitiju, da ljudi druge kulture mogu upoznati Stadlerovu karizmu, koja živi po njegovim redovnicama, gdje god da jesmo. Živio Mali Isus!

U osnovnoj školi, koja se nalazi u blizini naše strukovne škole, pokušavamo, po uzoru na našu školu, uvesti jedan obrok svaki dan, da bismo motivirali učenike da dolaze u školu redovito, jer gladna djeca ne mogu puno ni naučiti. Većini djece to je jedini obrok u danu. Cijena ručka za jedno dijete iznosi 4000 ruandskih franaka, što je otprilike pet eura na mjesec. Nama se to možda ne čini puno, ali za većinu njih taj je iznos novca nedostižan.

U školi imamo 1593 djece, većina njih ne jede svaki dan, a samo 82 učenika mogu si priuštiti i platiti taj iznos. Zato nam je potrebna vaša financijska pomoć, dragi prijatelji, da naši mališani ne bi ostali gladni i da imaju bar donekle normalno djetinjstvo i školovanje.

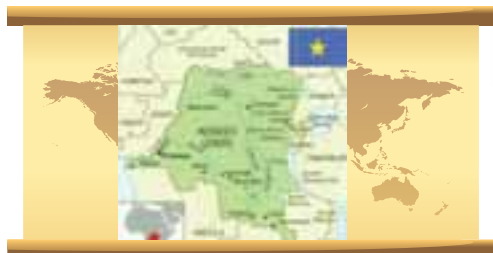
Nadamo se da ćete biti u mogućnosti da nam pomognete, da naša djeca ne budu gladna i da imaju svaki dan što pojesti.

Vaš brat u Kristu i sv. ocu Franji
fra Ivica Perić

DR KONGO
– fra Ilija Barišić

Blagoslov srednje škole – Instituta sv. Franje Asiškoga

Hvaljen budi, Gospodine moj, po svakom bratu učeniku i sestri učenici koji će učiti u ovoj školi, po prefektu i nastavnicima koji će pomagati da naša mladež raste u znanju, mudrosti i vjeri.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po radnicima i graditeljima, po roditeljima i vjeroučiteljima,

po svećenicima i redovnicima koji će primjerom vlastitog života, te snagom Božje riječi i kruhom života polaznike ove škole duhovno hraniti i moral uzdizati, razum prosvjetljivati i savjest formirati.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i nacionalnim upravama Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, koji su nam pomogli sagraditi ovih šest učionica. Ovo djelo je vidljivi znak njihove djelotvorne vjere i ljubavi, u duhu nove evangelizacije i širenja Božjeg kraljevstva u ovom kraju i narodu.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po našem serafskom bratu Franji Asiškom – nebeskom pokrovitelju i zaštitniku ove škole. On će nas zagovarati i tvoje milosrđe na nas zavivati, da uvijek i posvuda, u svemu i zauvijek, snagom Duha Svetoga, vršimo tvoju volju i živimo njegovo, a odsada i naše geslo: "PAX ET BONUM!" – "MIR i DOBRO!"

To bi bio malen izvadak i sažetak fra Ilijina pozdravnog nagovora na dan blagoslova i svečana otvorenja nove srednje škole, uz predaju ključeva prefektu Instituta sv. Franje. Misno slavje u župnoj crkvi sv. Klare predvodio je mjesni biskup mons. Sikuli Paluku. Misni tekstovi i čitanja bili su od blagdana Rana sv. Franje Asiškoga, 17. rujna 2015.

Odgojna uloga Crkve

U svojoj propovijedi biskup je posebno naglasio:

Ulogu Katoličke Crkve u odgoju mladeži u cijeloj Demokratskoj Republici Kongu, i to od početka evangelizacije pa do danas. **Neizmjernu važnost ove nove srednje škole za cijelu Misiju Ngengere.** Naime nova Misija Ngengere na cijelom svojem području nije imala niti jednu srednju školu, a u jednoj jedinoj osnovnoj školi na području župe ima više od 1200 učenika.

Veliku važnost nove srednje škole za cijelu biskupiju i pokrajinu Sjeverni Kivu. Naime već dvadesetak godina u toj pokrajini vladaju ratno stanje i terorizam, nepravda i nasilja, sustavno uništavanje ljudskih i evandeoskih vrijednota u obitelji i društvu...

U toj pokrajini mnoga neškolovala muška djeca, u dobi od 10 do 16 godina, postaju "djeca ulice" ili "dje-

ca vojnici". Djevojčice od 10 do 16 godina uličarke, a to znači djevojčice majke ili "curice za užitak", robinje ili "kamikaze", mučenice bez imena i prezimena...

Danas u Gomi, glavnom gradu ove pokrajine, ima više od 2600 djece uličara, podjednako muških i ženskih. Mnoga od te djece imaju već svoju vlastitu djecu. To je, dakle, drugi naraštaj "djece uličara".

Danas u mnogim afričkim zemljama, pa i ovdje kod nas, muslimanski ekstremisti služe se baš neškolovanom djecom kao kamikazama koje ubijaju druge i sami sebe. Često neznanje uzrokuje intelektualnu i duhovnu nerazvijenost, a potom socijalnu i materijalnu. Neškolovala djeca su redovito i vrlo lako žrtve moralne pokvarenosti, droge i pijanstva, razbojništva i robovanja...

Doprinos dobročinitelja iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Biskup je još posebno istaknuo da su u projekt gradnje nove srednje škole u Ngengereu uključeni mnogi dobročinitelji katolici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

On je iznio svoje osobno, vrlo pozitivno iskustvo i uvjerenje koje je stekao kad je prošle godine imao sreću posjetiti Hrvatsku i Hercegovinu. Tom prigodom, kako sam veli, on se uvjerio

SALOMONSKI OTOCI
– s. Marta Nikolić

i Bosni i Hercegovini, koji su nam pomogli sagraditi ovih šest učionica i koji će nas, uvjereni smo, pomagati do kraja projekta!

Usput navodim, da smo, uz vašu pomoć, od mog povratka s odmora, krajem listopada 2014., pa do kolovoza 2015. sagradili šest učionica, sa školskim klupama. U svakom razredu je 15 stolova i dugih klupa za troje učenika, dakle za 45 učenika u svakom razredu. A projekt predviđa 18 učionica i zgradu uprave ili administrativni prostor. Zasada pet učionica služi za učenike, a jedna prostorija za upravu i nastavnike. Škola će otvarati postupno više razrede, svake godine, već prema broju sagrađenih učionica. Ove godine otvorili smo prvi i drugi razred ili CO – “nivo za orijentaciju”, a to bi bila 7. i 8. godina. U prvi razred primili smo 180 učenika (četiri razreda), a u drugi 50 učenika (jedan razred).

Otvorenje, blagoslov, predstava i zajedničko blagovanje

Nakon misnog slavlja u župnoj crkvi sv. Klare, gdje su naši učenici aktivno sudjelovali pjevanjem i plesom, čitanjem i molitvom vjernika, učenici i nastavnici, roditelji i župljani, gradske i seoske vlasti, svećenici i biskup, svi smo se u procesiji uputili prema, oko 200 m udaljenu, brježuljku Vulembi, gdje se nalaze školske zgrade. Gradonačelnik Butemba simbolično je prerezao vrpcu i tako otvorio novi Institut sv. Franje. Fra Ilija je pozdravio prisutne, iznio ukratko kalendar pripreme terena i gradnje te je predao ključeve prefektu škole. Mjesni biskup je blagoslovio učionice i učenike koji su u procesiji nosili i u učionice unijeli po jednu veliku zidnu sliku iz života sv. Franje. Učenici su imali malu predstavu, pa čak i jednu recitaciju na latinskom jeziku. Naime Institut predviđa otvoriti tri smjera: latinsko-matematički, petrokemijski, trgovački, a možda i vodoinstalaterski. Nakon blagoslova i službenog otvorenja Instituta sv. Franje Asiškog, pripremljen je objed za pedesetak uzvanika i tridesetak radnika. Svi učenici su dobili po tri uštipka (*baignés*), malo kikirikija i jedan sok.

Za tu prigodu zaista nedostaju riječi za izreći radost roditelja i veselje učenika, zanos i uzbuđenost svih vjernika, pohvale vlasti, pa i ponos radnika. Jedino što se moglo reći, za sve i u ime svih, to je: **BOGU HVALA!** „**Ovo je dan što ga učini Gospodin!**“

da cijela Crkva u hrvatskom naroda podržava, pomaže i aktivno sudjeluje u svakom dobrom djelu i projektu koje misionari i misionarke ostvaruju u misijskim zemljama, da bi bilo što plodonosnije njihovo naviještanje radosne vijesti spasenja svim ljudima dobre volje. Zato je i on, kao pastir Biskupije Butembo-Beni, u svoje osobno ime i u ime svih vjernika i sve mladeži izrazio svoje duboko i srdačno priznanje i zahvalnost svim dobročiniteljima koji ne samo da pomažu gradnju ove srednje škole, nego još više – oni školuju brojnu djecu, kako u osnovnim, tako i u srednjim školama, pa i na fakultetima, u ovoj biskupiji, koja je sretna što ima barem jednog misionara Hrvata. U svojoj zahvalnici biskup je posebno spomenuo i zahvalio Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji, koja je dala 50 000 dolara i Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, koja je dala 10 000 dolara.

Toj zahvalnici našeg biskupa Sikulija Palukua pridružuje se i moja osobna zahvalnica, koja je ujedno i moja molba: *Draga braćo franjevci i dragi dobročinitelji, neka Gospodin po vašoj velikodušnosti nastavi i dovrši djelo koje je započeo!*

Hvaljen budi, Gospodine moj, po Franjevačkoj Provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i nacionalnim upravama Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj

Izgradnja odgojno obrazovnog centra

Dragi prijatelji misija!

Vrijeme tako brzo teče, a kad je puno posla, to se i ne osjeti. Kao da sam jučer bila s vama. Hvala za sve lijepe trenutke na susretima u Lijepoj Našoj te ohrabrenjima za budućnost. Hvala svima koje smo uspjeli vidjeti, kao i onima koje nismo vidjeli. Svi ste nam u srcu i molitvama.

Protjeklo vrijeme imali smo puno posla, jer su nam stigli naši dragi Hrvati iz Sydneyja i Canberre, iz Australije, na čelu s fra Smiljanom Berišićem, koji nas već duže podupire u našem misijskom djelovanju i pomaže naše projekte. Kad smo mu prikazali svoje prilike i naveli da u našoj sredini ima dosta mladih djevojaka i žena koje nisu imale mogućnost završiti redovnu školu, on je prihvatio pokretanje akcije za izgradnju odgojno-obrazovnog središta za njih. Fra Smiljan je okupio skupinu naših ljudi različitih struka, njih 18, koji su se odazvali da dođu k nama i da svojim stručnim radom pridonesu izgradnji te škole. Prije dolaska, organizirali su prijevoz materijala, alata i strojeva, koji su stigli brodom.

Radnici su doputovali avionom u Honiaru, a dalje brodom u Auki, na naš otok Malaitu. Tamo smo ih dočekali otac biskup Chris Cordone i mi sestre. Nakon obavljene kupovine ukricali smo se u našu “Toyota”

radnici nisu prekidali posao. Bogu hvala za kišu, koja je napokon pala, pa smo imali vode, a i radnici su zbog kiše malo predahnuli. Naših domaćih radnika bilo je 25, a nekad i više. Dobro nam je došla mjesta kuhinja, da možemo nahraniti neumorne i vrijedne radnike. Radnici su bili marljivi kao mravi i bilo nam je žao kad su naši Hrvati, nakon dva tjedna, odlazili. Otputovali su praznih torba, ali puna srca. Nadamo se da će opet doći, jer nije sve gotovo. Nemamo dovoljno riječi zahvale. Riječ *hvala* je premala za tako dobre i vrijedne ljude, koji imaju veliko srce, koje se daje, a ne traži uzdarje. Zato ih preporučujemo dobromu Nebeskom Ocu. Molit ćemo za njih i njihove obitelji. Dobri Bog neka ih blagoslovi i čuva. A mi ih uvijek čekamo otvorena srca i vrata. Pozvali smo ih da dođu kod nas i na odmor, jer su to zaslužili.

Dobro narod kaže: neka svoga i u gori vuka. Naši ljudi imaju srce i dušu. Iako su se umorili, ipak su vidjeli potrebe ovoga naroda. Domaći su ih željeli jedne večeri razveseliti svojom pjesmom i plesom te je druženje prošlo u zajedničkom veselju. Pred njihov smo odlazak upriličili zajednički ručak, zavrtilo se i odojak. Mislim da je sretniji bio onaj tko ga je prodao nego oni koji su ga blagovali. Svatko od naših Hrvata želio je osposobiti bar jednoga od naših domaćih radnika da može nastaviti započeto djelo. Radnici su nastavili s poslom, a stalno nam govore da bi bilo dobro da su bar dvojica Hrvata ostala voditi posao, jer bi onda bili sigurniji u radu. Rado su slušali njihove savjete, hodali za njima kao mala djeca, da što više zapamte.

Dragi prijatelji misija, šaljem vam svima tople pozdrave s Pacifika, po valovima oceana. Preporučujemo se u vaše molitve i pomoć da dovršimo odgojno-obrazovni centar. Dobri Bog neka vas blagoslovi i čuva te svojim licem obasja. Još jednom veliko hvala prijateljima iz Australije, na čelu s fra Smiljanom. Dobri Bog neka blagoslovi njegov trud i napor, nadasve njegovo veliko i nesebično srce.

TANZANIJA
– don Ante Batarelo

Afrikanac hrvatskog podrijetla

Došao sam u Afriku sa samo 25 godina. Pun ideala. Ja ću mijenjati svijet! Trebalo je učiti jezik, kulturu, živjeti bez struje, vode. Jesti hranu na koju nisam navikao. Ideali! Suočio sam se sa suhom, tvrdom, ispucanom zemljom i s njihovim ispucanim stopalima, tvrdima kao ta zemlja.

Najteže je bilo gledati gladne, žedne, bose, gole, bolesne. Teško je bilo propovijedati praznomu želudcu. Lomio sam se između srca i razuma. Molio sam Boga da mi da snage da ustrajem, da me vodi. Došao sam propovijedati, naviještati, a ne plakati nad njima. Iako sam često plakao s njima. Razorene obitelji, djeca bez roditelja, nemogućnost školovanja, sida, malaria... A ja sam im trebao puniti duše. Moja se punila s njihovima nakon svakoga vedra pogleda kad bi razumjeli da imaju Boga koji ih voli i koji ih treba.

i kamion koji smo privremeno unajmili za naše potrebe. Vozač Seraldo bio je predivan sa svojim osmijehom. Vozeći se po makadamu, stali smo na nekoliko mjesta da bismo podijelili djeci bombone. Vožnja preko rijeke bila je zanimljiva. Hvala Bogu, sretno smo stigli u našu Misiju Buma.

Sljedećih je dana bilo vrlo živo i užurbano, kako bi se završilo što više poslova. Svaki od majstora, a među njima su bili zidari, drvodjelci, armirači, krovopokrivači, limari, keramičari, električari, vodoinstalateri, dobio je po jednoga ili više radnika za pomoć, već prema potrebi. To su bili naši domaći ljudi, susjedi. Oni su sretni jer su puno naučili, pa i raditi sa strojevima koje do sada nisu ni vidjeli. Naši dragi i dobri prijatelji misija iz Australije ostavili su materijal, alat i radnu odjeću za nastavak radova.

Bila je i nestašica vode, tako da se trebalo kupati u rijeci, a za prijevoz je služio kamion. Iako je sunce pržilo,

MISIONAR, ZAUVIJEK MISIONAR! Željete služiti više, dati više, odgovoriti više na njihove potrebe.

Trebam vašu pomoć, vaše ruke, vaša srca. Raširite ruke i grlite koliko možete. Vrata moje nove župe su vam otvorena. Dođite! Uvijek ima posla za sve. A ako ne možemo učiniti ništa više od toga da zajedno molimo da padne kiša, i to je dovoljno. Svaka molitva će dati jednu kapljicu. Kad biste znali što ovdje znači kap vode!

Vrijeme je proletjelo, 40 godina! Ne želim se vraćati u Hrvatsku. Zanimaju me rezultati izbora, kako je igrala hrvatska reprezentacija, kako je moja obitelj i prijatelji, ali ja sam Afrikanac hrvatskog podrijetla.

A svi me još zovu BABU. Tako zovu svećenika iz poštovanja, a budući da to u prijevodu znači *djed*, mislim da je to zbog godina i moje sijede kose. To ne znači da ne mogu još tražiti vodu na dubini od 70 metara, kopati još kanala, natapati zemlju za rižu. Kad biste vidjeli radost kad kroz kanal poteče voda! Još da im je plastičnih boca da ih napune.

Dođite! Pomozite! *Babu Ante* jest Afrikanac, ali ipak ne mogu ništa bez vaše pomoći, jer sam i dosada sve radio s vama.

Pozivam vas sve da dodete na svetu misu koju će predvoditi biskup iz Iringe 31. prosinca 2015. godine. To će biti oproštajna sveta misa, a 1. siječnja 2016. bit će uspostavljanje nove župe. Neki naši biskupi i svećenici već su najavili svoj dolazak. Svima molim Božji blagoslov.

Sve više ih je dolazilo. Sve vedrijih pogleda i osmijeha. Kad im se duh obogati, lakše im je nositi prazan želudac. Oni željni vode i riže, a ja željan njihovih samostalnih i odlučnih koraka. Učiti sami, željeti sami, pomagati jedni drugima, ne ostavljati svoju djecu, čuvati obitelj. Biti svjesni da sami mogu puno, jer su veoma nadareni, vrijedni, ali suša i prazni kanali ubili su tu volju, Bogom danu, za životom. Koliko sam se puta radovao s njima svakoj kapi kiše! Probudim se. Prošlo je vrijeme i shvatim da sam jedan od njih. Govorim i mislim njihovim jezikom. Razumijem njihove poglede. Jedem rižu i *ugali*. Uistinu sam propovijedao siromasima i tražio najvjernije da mi pomognu da formiram katehiste u svakom selu.

Nova župa u Rujewi

Trebalo je mjesto za molitvu, pa smo počeli graditi crkve. Ne mogu biti preskroman i ne reći što smo sve napravili. Uz pomoć dobrih ljudi, naših Hrvata, posebno iz Australije, napravili smo bolnicu, 20 kapela, jednu veliku crkvu u Rujewi i kuću u koju ću se preseliti u siječnju. Imat ćemo dvije župe umjesto jedne. Župa Ujewa i nova u Rujewi, koja će se zvati Mbarali. Sad će biti lakše, jer ću imati manje filijala. Nakon gotovo 40 godina Župu Ujewu ostavljam svećeniku

don Romanusu, za kojeg sam siguran da će nastaviti voditi misiju dobro. On je Afrikanac. To i jest cilj, da župnik bude tko je rođen među njima, tko ih najbolje razumije.

Još uvijek s oltara gledam sve te dobro poznate oči i poglede. Želim ih sve zagrliti, ali nemam toliko ruku. Još uvijek ih želim na svojem ramenu i prsima. Znam da i oni žele mene, ali nisam dopustio srcu da odigrava važne odluke i korake, jer bih još uvijek samo plakao za njima. A oni bi bili ovisni o meni. Don Romanus ostaje s njima, a ja idem. Odluka je donesena!

Sretan sam što sam ipak promijenio svijet. Ne prema zamisli svećenika od 25 godina, nego zrela čovjeka svjesna rezultata. U mojoj sadašnjoj župi, Ujewi, na nedjeljnoj svetoj misi više je tisuća ljudi, a djece na stotine. Svi pjevaju u jedan glas. Zbor uvijek bava pjesme svakodnevno. Kateheze su tako dobro organizirane. Ispod stabla u hladovini odjekuju dječji glasovi dok izgovaraju molitve. I tako u svakom selu. U selima udaraju bubnjeve i taj ritam mi odzvanja dok vozim, dok radim, čak i dok spavam.

Vrata nove misije otvorena su za suradnike

Ma jednostavno ih volim. Sretan sam, a želim još. Želim još više bušotina za vodu, razvoditi još kanala, da im je bliže napuniti njihove kante. Moj Bože, želim još. Ako to znači biti misionar, onda JEDNOM

S. IVA JELIĆ,

MISIONARKA U EKVADORU

Pastoral žena i djece

Promocija filma *Madrecitas* – Službenice milosrđa bila je povod za razgovor sa s. Ivom Jelić, službenicom milosrđa koja kao misionarka djeluje u daleku Ekvadoru.

? **Koliko ste dugo u Ekvadoru? Kako to da ste otišli u Ekvador i čime se ondje bavite?**

! U Ekvadoru sam 14 godina. S. Klementina poslala je pismo u Hrvatsku da treba jednu sestru za pomoć, jer se sestra Ljiljana vraćala u Hrvatsku, a pokojna sestra Lukrecija spremala se u Afriku. Tako da sam se ja ponudila za pomoć. Trenutno nas je 18: tri Hrvatice, tri Talijanke, osam Ekvadorki i četiri djevojke koje su u formaciji.

? **U kojim ste sve zajednicama u Ekvadoru djelovali i gdje se sada nalazite?**

! Prvo sam došla u Quito, glavni grad Ekvadora, u kuću formacije, gdje sam pomagala učiteljici formacije za novakinje i postulanti-ce. Djevojkama sam pomagala u poučavanju *Biblije*, vodila sam vjeronauk u jednoj maloj školi koju su držali te sam pomagala u formaciji katehista. Nedjeljom smo držali katehezu u planinama.

Nakon Quita glavni je vikar iz provincije i grada Esmeraldas molio Službenice milosrđa da otvore ondje misiju i da se posvete pastoralu za žene. Išle smo sestra Mercedes, sestra Melania i ja – prve ančele u Esmeraldasu za pastoral žena. Kad smo došle onamo, našle smo jednu malu tvornicu školskih uniformi i športskih majica i hlača za djecu, gdje je radilo osam žena. To je bilo teško održavati. U vrtiću je bilo petnaestero djece, dvije žene i kuharica. Na takvu smo situaciju naišle. Poslije smo malo-pomalo pomogle rastu vrtića i tvornici za majice. Koja je god žena došla pitati za posao, mi smo joj otvorile vrata i poučavale ju, da bi mogla raditi. Imamo tečajeve šivanja i krojenja, jer žene u Esmeraldasu nemaju mogućnost zapošljavanja. Imaju jedino mogućnost prati rublje na rijeci ili čistiti komu kuću, a da bi dobile pet dolara, potrebno je oprati ogromnu količinu odjeće. To

je vrlo teško raditi i k tomu još uzdržavati djecu, jer obično rade samohrane majke s petero djece.

? **Kakav je pastoral žena i zašto je važno raditi sa ženama?**

! Žena je ovdje još uvijek *machizma*; ako ga ima – muškarac dominira u kući. Ako ga nema, žena se s djecom mora sama boriti. Ukoliko nema mogućnost zaposlenja, veoma je teško preživjeti i hraniti djecu – zato je bilo puno neishranjene djece kada smo došle. Sada se malo popravila politička situacija, tako da ima malo pomaka, ali još uvijek puno toga nedostaje da bi žena mogla doći do posla.

Odgoj i prehrana djece

? **Koliko je djece u vrtiću i koliko je važno vama redovnicama službenicama milosrđa da djelujete i u tom vidu pastoralu?**

! Kad sam studirala u Zagrebu, jedan psiholog nam je rekao da je važna formacija osobe, posebno

djeteta do tri godine. Tako da sam uvijek stavljala naglasak da možemo odgajati, na vrijeme formirati osobe ako imamo vrtiće. Možemo promijeniti stanje agresivnosti koju imamo u Esmeraldasu. S druge strane, bilo je puno neishranjene djece. Tako da smo otvorili vrata svoj djeci – može doći tko god želi te donijeti dijete u našu kuću da se bolje hrani i da se odgaja, da bismo imali jedno drugačije društvo u budućnosti.

Crnačko i indijansko stanovništvo

? Kako to da u Ekvadoru postoji toliko crnačkog stanovništva?

! Puno je i indijanskog stanovništva. Postoji li razlika među njima i kako ih drugi doživljavaju?

! U Esmeraldasu je 90 % crnačkog stanovništava, jer su ih doveli brodovima kao roblje i ostavili na obali kad ih nisu više trebali. Tako da su i danas još malo dezorijentirani – nemaju svoju kulturu, a što su donijeli, nisu mogli prakticirati, jer su u tuđoj zemlji. Nju pak nisu prihvatili jer im je donesena na nasilan način. Tako da su još uvijek druga klasa u Ekvadoru. Indijanci su s novom vladom došli u gradove, imaju škole, bore se. Neki su već došli u vladu sa svojom indijanskom nošnjom, imaju i sabor Indijanaca. Međutim, nema još ni jednog crnca ni na jednome većem položaju.

? Razmišljate li o povratku u Hrvatsku?

! Nisam razmišljala o povratku. Zнала sam reći u šali sestrama da idem u mirovinu u domovinu kad navršim 60 godina. Međutim, sada s ovom novom bolesti, *chinchicuyom*, u dilemi sam – još ne znam što ću napraviti. Ta bolest u prijevodu znači 'saviti se od boli u kostima' – velika je temperatura prva tri dana, ne može se hodati od boli u kostima. Većina u Esmeraldasu je od nje bolovala, 90 % stanovništva. Izgleda da se prenosi komarcima. Ima puno i malarije i *dengue*, što je za nas normalno, kao gripa u Hrvatskoj. Svake godine ima bolesnih i odraslih i djece – s tim smo se znali nositi. Ali ta nas je nova bolest malo iznenadila. No moramo raditi i dalje – u početku smo uzimale injekcije za bolove samo da bismo mogle hodati. Sada malo lakše hodamo, bolest se povlači.

? Kako vam izgleda jedan uobičajeni dan?

! Ustajemo u 5.30 i molimo do 6.30. Zajutarkujemo, da bismo u sedam sati već bile na raspolaganju za ljude. Često se ne vratim više u stan do 19 ili 20 sati. Ne možemo planirati dan kao u Hrvatskoj, nego smo, jednostavno, uvijek na raspolaganju. Cijelo naše vrijeme je vrijeme za ljude. Često dan ispadne drugačije nego smo zamislile. Planiramo nešto, a to onda ostane za idući dan ili cijeli tjedan.

Pohodi obiteljima

? Zašto je važno vozilo vama misionarima i koliko je važna akcija MIVA Hrvatska?

! Do nekih mjesta bez vozila ne bismo nikako mogli doći, jer ne postoje nikakve veze. Zato imamo džip. Jedino je problematično kada dođemo nekamo po suhome, a kasnije padne kiša. Tada ne možemo dalje – moramo čekati idući dan, da prestane kiša, jer po blatu džip ne može. Onda nas ljudi pozivaju u svoju kuću. Supružnici, djeca i mi tada svi spavamo na istom krevetu. To su obično četiri kolca i naslagane daske, a ponegdje bude i slame. A njima je velika radost primiti redovnice i zajedno moliti za obitelj i djecu.

Akcija MIVA nam je izuzetno važna. Ako je tko bolestan, možemo ići džipom i dovesti ga. Ljudima treba tri, četiri sata da na rukama nose bolesnika do medicinskog centra i na taj način osoba može vrlo lako umrijeti. No autom se do prve bolnice dolazi za sat, sat i pol – što je velika razlika.

? Nema dovoljno svećenika u Ekvadoru. Jedan svećenik ima mnogo filijala – kako to izgleda?

! Jedan svećenik ima 40 filijala i župu. Tako da on jednom, dva-put mjesečno dođe u svako selo. Neke su filijale blizu i do njih se može doći autom za pola sata, međutim, ima i drugih, do kojih se putuje tri, četiri sata autom, a zatim još pješice ili konjem.

Najmanje ih se 30 skupi na misi u najdaljim mjestima. Ljudi tamo žive godinama, obrađuju zemlju i nikada ne idu u grad. Neki nemaju, a neki niti ne znaju za novac – tako da ne mogu dolaziti autobusom u veće gradove na misu, a autobusa uglavnom ni nema

do njihovih krajeva. Ne mogu doći ni konjima u grad, jer su previše udaljeni.

Radost unatoč tešku životu

? Što vas se posebno dojmilo u Ekvadoru?

! Ljudi imaju posebnu dušu – to nas drži ovdje. Prihvaćanje nas sestara redovnica i njihov način življenja u sebi ipak imaju radost, što mi iz Europe nemamo, puno smo hladniji. Vidimo da sve što radimo ipak ima smisla.

? Koja je vaša poruka za one koji dvoje o misijskom pozivu?

! Preporučila bih svakomu redovniku i redovnici da dođe, makar nema misijski poziv. Nakon ovakvog iskustva sigurno bi drugačije razmišljali o Europi. Također bih poručila svima da uzmu *Bibliju* u ruke i da redovnici i svećenici idu s *Biblijom* ponovno po obiteljima, kako mi radimo ovdje. Da čuju što im Bog poručuje zajedno s ljudima.

Razgovarala Ines Sosa Meštrović

mons. Josip Mrzljak,
varaždinski biskup

Da obitelji, posebice one koje pate, pronadu u Isusovu rođenju znak sigurne nade.

Po završetku Druge sinode biskupa u Rimu, u kojoj je u središtu pozornosti bila obitelj kao temelj društva i civilizacije, znatizeljno iščekujemo odluke koje će donijeti papa Franjo. No već sada znamo da se nešto bitno u crkvenom nauku o braku i obitelji neće mijenjati, kako su to najavljivali brojni mediji. To nam je pokazatelj da obitelj treba čuvati i boriti se da se očuva svoje dostojanstvo.

U našem vremenu možemo reći da gotovo svaka obitelj na neki način pati. Svjedoci smo kako su brojne obitelji iz Sirije i mjesta pogođenih ratom primorane na bijeg i migraciju. Sa zabrinutošću promatramo i povećan broj rastavljenih, posebno u zapadnom svijetu. Mnoge obitelji žive odvojeno

zbog puno obveza ili posla te se rijetko vide. Mnoštvo je čimbenika koji danas mijenjaju lice obitelji i prisiljavaju na dodatan napor da bi obitelj bila očuvana.

U Isusovu vremenu obitelj je također bila pritisnuta brojnim nećakama. Sjetimo se samo bijega Svete obitelji u Egipat zbog Herodova straha i okrutne namjere da ubojstvima nevinih sačuva svoj položaj. Također su bile prisutne i skromne prilike života. Sjetimo se mjesta Isusova rođenja. Bila je to samo obična štala, koja po malo čemu sliča današnjim štalicama koje stavljamo pod bor. U svemu tomu prepoznavamo moćnu Božju ruku, kojoj patnja na ovom svijetu nije strana te u kojoj mnogi patnici, a posebno patničke obi-

telji mogu naći zaklon i utjehu. U mjesecu kada slavimo Isusovo rođenje možda bismo posebno mogli usmjeriti naše misli i molitve na obitelji u kojima je napravljen pobačaj. To su obitelji koje pate, koje su ranjene i kojima je potrebno Isusovo milosrđe. Sveta obitelj nam je primjer kako nam ne trebaju idealni uvjeti za ostvarivanje dobre obitelji. Nikomu nije zajamčen život bez patnje, bez odricanja. Tomu nas uči i život u obitelji. Zato je obitelj mjesto na kojemu mladi čovjek prima temelj za ustrajnost i strpljivost u poteškoćama života.

Neka svaka naša molitva upućena za obitelji bude nagrađena blagoslovom našim obiteljima i praćena zagovorom sv. Josipa – čuvara Svete obitelji.

ZAGREB

Susret djece s misionarkom u dječjem vrtiću "Sveti Franjo"

U povodu ovogodišnjeg Svjetskog dana misija mi sestre franjevke, odgajateljice iz Vrtića „Sveti Franjo“ susrele smo se 17. listopada 2015. s našim misionarima u tzv. misijskoj kući, koju je i ove godine organizirala Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u RH. Bio je to prijateljski susret sa s. Marijom Lucijom Vincek, karmelićankom BSI, koja je 13 godina na službi u Nigeriji, i o. Tomislavom Mesićem, CSSp, koji je na službi u Tanzaniji. Upoznale smo s. Mariju Luciju s našim malim misijskim projektom s temom *Isus voli cijeli svijet* te ju tom prigodom pozvale k nama u vrtić.

U srijedu 21. listopada s. Marija Lucija došla je u naš vrtić, gdje smo organizirale susret s djecom. Bio je to zbilja bogat susret za sve prisutne. Nakon radosna upoznavanja s našom misionarkom, ona nam je uz pomoć projektora predstavila afrički kontinent, Nigeriju, mjesto i običaje naroda koji ondje živi te nas upoznala sa životima ljudi koje je susrela. Sestra je djeci ponajviše približila život djece u Nigeriji, gdje

se i sama brine za velik broj djece koja dolaze u vrtić časnih sestara. Djeca su s velikim zanimanjem pratila sestrino pripovijedanje, a posebno fotografije voća koje ondje raste: stablo banana, avokada, mamba, bambusa i papaje. Imali su mnoštvo pitanja: „Imaju li svi papuče?“ „Pada li tamo snijeg?“ „Zašto ne dođu u Hrvatsku?“ „Nose li naočale?“ „Imaju li sapun?“ „Od čega su ispekli kolač?“ „Kako se oni mole?“ i mnoga druga... Stjepan je primijetio da imaju probušenu loptu a da su svejedno sretni. Primijetili smo da veoma vole plesati. Sestra nam je darovala instrument koji izrađuju od palmine lišća i sjemenki. Kad se instrument zaveže za nogu, daje ugodan zvuk. Prije užine, uz pomoć s. Marije Lucije, i mi smo se prekrížili na jeziku igbo.

Kao pozdrav djeci u Nigeriji poslali smo im hrvatske čokolade, a našoj divnoj misionarki darovali smo krunicu u smeđoj torbici, koju je s radošću primila. Obećali smo moliti se za djecu u njezinu vrtiću te i na taj način ostati povezani. Dan prije susreta starija skupina

„Sunce“ darovala je po jednu svoju plišanu igračku djeci u Tanzaniji. O njihovu iskustvu davanja/odricanja izvijestili su nas roditelji nakon što smo im e-poštom poslali fotografiju s našeg susreta. Dobili smo zanimljive odgovore. „Teško mi je opisati koliko mi je srce veliko, dok gledam sreću i ponos vaše i naše djece, dok djelice sebe hrabro pakiraju u kutiju (nemojmo se zavaravati, darovati svoju igračku drugomu djetetu nije baš lako). Velika su to dječica. Od onih malih nesigurnih koraka kao da su u trenu postali vitezovi koji su spremni osvojiti svijet. Vitezovi sv. Franje. Evo ih. Tu su. Naši mali veliki ljudi. Veliki su, ali prava veličina je u njihovim srcima. Hvala svima vama koji tako brižno pazite na naše mališane i brinete se da izrastu u ljude koji znaju što je empatija...“

Ovim putem zahvaljujemo svim našim dragim misionarima. Djeca će, vjerujem, pamtiti ove susrete i učiti iz njih što je milosrđe i solidarnost te biti zahvalni za sve stvoreno.

S. Darka

ZAGREB - SVETI DUH

Misijski recital

U Župi sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu radosno i marljivo pripremali smo recital za Misijsku nedjelju. Iz njega smo doznali što sve i gdje sve djeluju redovnice franjevke misionarke (SFMA). Sestrica bolest ne bira osobe ni vrijeme kad će nas posjetiti – tako je bilo s naših troje prijatelja koji su spremali recital. Bogu hvala, uspjeli smo prenijeti poruku okupljenim župljanima na svetoj misi, naravno, uz pomoć

“šalabahtera”. Da ne bismo zaboravili svoj misijski poziv, pripremili smo molitvene zadatke. Svatko je izvukao jednu ceduljicu, na kojoj je, uz molitvu, bio kratko opisan rad sestara franjevki misionarki u određenoj državi. Te nedjelje imali smo i posebnu znakovnu molitvu za naše misionare i misionarke. Molili smo uza znakove: srce u misijskim bojama, palminu granu, brod, svijeću i globus.

S. Ljubica i mali prijatelji misija

SPLIT MERTOJAK

Mali kumovi velikog srca

cu u misijskoj zajednici Bukavu, u DR Kongu, u kojima djeluju školske sestre franjevke, a jedna od njih je č. s. Samuela Šimunović, teta naše učenice. Po njoj smo saznali o teškim uvjetima u kojima tamo žive djeca, bez mogućnosti školovanja, siromašna, gladna... Zahvalni smo Gospodinu da im možemo makar malo pomoći svojim prilozima, a često ih uključujemo i u svoje molitve.

Uoči Misijske nedjelje ove godine svoje smo srce otvorili i za drugu gladnu djecu te smo u nekoliko dana prikupili u nekoliko razrednih odje-

ljenja (3. c i d, 4. c i d, 5. c i d, 6. c i d, 7. c i d) 700 kuna.

Još je puno akcija kojima tijekom cijele školske godine nastojimo pomoći ili barem olakšati život svojoj najmanjoj braći. To su možda u svjetskim razmjerima male stvari, ali u našem malom, konkretnom svijetu velika je radost učiniti komu život ljepšim.

Tako rastemo u zahvalnosti Nebeskomu Ocu za svaki dan života i za sve što imamo, istovremeno ne zaboravljajući one koji o svemu što mi imamo, mogu samo sanjati. Stoga nastojimo, bar nekima od njih, makar donekle ispuniti taj san.

Milena Budimir, vjeroučiteljica

Po školskom projektu *Dječje srce* mi vjeroučiteljice OŠ-a Mertojak, Split, nastojimo učenicima posvijestiti vrijednosti kojima svjedočimo Kristovu ljubav, uočavajući potrebe naših bližnjih i pomažući im, pa čak i onima koji su nam zemljopisno veoma daleko. Naime, već četvrtu godinu prikupljamo novčana sredstva za dje-

RIJEKA - TRSAT

Proslava Misijske nedjelje

svijeta, na svim kontinentima, žive u teškim i tragičnim uvjetima.

Homilija predvodnika misnog slavlja, župnika fra Ivana Miklenića, prekrasno je uobličila u cjelinu taj poseban Božji dar ljubavi i požrtvornosti misionara u priču koja se u obliku male izložbene postave slijevala oko ambona.

Njegova priča započela je prikazom raspetog Isusa, stvoritelja svega dobra. Slijedila je riječ o sv. Tereziji od Djeteta Isusa, kao crkvenoj učiteljici i zaštitnici misija, uz njezine roditelje Louisa i Zelie Martin, koji su nedavno proglašeni svetima. Nastavila se postavom portreta odraslih oso-

ba i djece sa svih kontinenata slikarice Davorke Vučak, uz misijsku krunicu u bojama svih kontinenata i misijske narukvice. Platna s portretima dječice raznih rasa, usprkos njihovim teškim životnim prilikama, dočaravaju taj neobjašnjivi sjaj u njihovim očicama i radost u osmijesima.

Svakodnevno nalazimo tisuće razloga za naša nezadovoljstva, a dovoljno bi bilo sjetiti se te mile dječice i njihovih misionara, koji im svojim bezuvjetnim djelima i ljubavlju daruju taj sjaj u očima.

Dragi Bog neka blagoslovi sve naše misionare i njihova dobra djela diljem svijeta!

Davorka Vučak

Župa sv. Jurja na Trsatu, u Rijeci, imala je posebnu nedjeljnu euharistiju, posvećenu Svjetskomu danu misija. Župna zajednica molila je za misijsko djelovanje Crkve u svijetu, za misionarsku ljubav i požrtvornost za ljude i djecu, koja, nažalost, diljem

SARAJEVO

Obilježen Svjetski dan misija u KŠC-u "Sv. Josip"

Na poziv ravnatelja Katoličkoga školskog centra "Sv. Josip" Sarajevo vlč. Marija Čosića i njegovih suradnika, obilježen je Svjetski dan misija u osnovnim i srednjim školama na Mejtašu i na Stupu. U utorak 20. listopada 2015. upriličen je program za učenike osnovnih škola, a u srijedu 28. listopada za učenike srednjih škola. Oko 1500 učenika, ne samo katolika, nego i svih ostalih koji pohađaju KŠC, zajedno sa svojim ravnateljima, pedagogima i nastavnicima okupili su se u nekoliko skupina i pozorno pratili program koji je vodio don Ivan Štironja, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini. Uz prezentacije i isječke filmova iz Afrike, prikazao je učenicima dio svijeta koji je često zaboravljen. U programu je sudjelovala djelatnica Misijske središnjice s. Antonela Rašić, a svoju su pomoć pružili vjeroučiteljica s. Antonija Lučić i gimnazijalac Ivan Todorović. Cilj susreta nije bio samo to da učenici što god čuju i vide o drugoj strani Zemljine kugle, gdje ljudi žive u

neopisivu siromaštvu – velikim dijelom i zbog izrabljivanja bogatih i moderne kolonizacije, nego i poziv na zahvalnost za sve ono što imamo i što nam se stavlja na raspolaganje. Bio je to i poziv da ne budemo nesretni zbog toga što nemamo sve ono što imaju oni bogatiji.

Neki su učenici dali svoj pismeni osvrt na taj događaj. Benjamin Šaćić, učenik VI. b razreda, dirnut svim onim što je čuo i vidio, zaključio je: "Čini mi se da smo mi vrlo nezahvalni ljudi. Imamo i vode i hrane previše, čak imamo i sve vrste elektronike i brojne igračke, dok djeca u Africi imaju nastavu na otvorenom, pod drvetom. Što bi oni dali za našu učionicu?" Postavio je i važno pitanje: "Što mislite, biste li vi mogli pomoći djeci u Africi?" Učenica istog razreda Dalija Đozo posebno je bila dirnuta činjenicom da veliku broju djece u Africi voda iz lokve služi za piće, za kupanje i pranje, kao i poraznom informacijom da brojna djeca u Africi imaju dostatan obrok hrane svega

dva-tri puta tjedno. Gimnazijalka Antonija Jerkić ističe: "Dok mi želimo novo računalo, mobitel i slične stvarčice, njima je dovoljan kamenčić, prstić i suhi pijesak da stvore slike, nauče slova i toliko toga. Dok se mi žalimo što moramo ustati rano i otići u školu, oni se vesele i nestrpljivo pored ugla čekaju zvuk improviziranog zvona. S pravom se zapitala: "Kada smo zadnji put zahvalili Bogu na svemu što imamo? Vjerojatno rijetko ili možda nikada!"

I ovom prigodom zahvaljujemo ravnatelju KŠC-a, svim djelatnicima i učenicima na otvorenosti za misijsko djelo Crkve. Zahvaljujemo i najmlađim korisnicima KŠC-a na Stupu, koji su sa s. Nedom Kurevijom pokazali i darovali svoje misijske radove. (PMD BiH)

BRDOVEC Misijski dan u školi

Već nekoliko godina u Osnovnoj školi Pavla Belasa u Brdovcu, kraj Zaprešića, organizira se Misijski dan, da bi naši učenici upoznali djelovanje misionara i život svojih vršnjaka u siromašnim zemljama.

Ove su nas godine posjetili gosti iz Nacionalnoga misijskog ureda, predvođeni nacionalnim ravnateljem vlč. Antunom Štefanom. Učenici viših razreda, po zanimljivim svjedočanstvima iz života naših misionara i video prikazu, susreli su

se sa stvarnošću afričkih zemalja koje trpe oskudicu i siromaštvo. Na kraju susreta voditelji Ines i Branimir pozvali su ih na konkretno misijsko svjedočanstvo u svakodnevnom životu, tako da vrše mala djela ljubavi prema svojim bližnjima, a svaki od učenika je dobio malen, ali vrijedan dar – misijsku krunicu. Zahvaljuje-

mo članovima Nacionalnoga misijskog ureda na zauzetosti i darovanu iskustvu. **S. Samuela Vilenica**

NOVSKA

Misijski mjesec u župnoj crkvi sv. Luke

Mi djeca "Biseri Očeva milosrđa", uz pomoć redovnica Kćeri milosrđa bili smo u misijskom mjesecu listopadu kreativni i vrijedni, pa smo izradili misijske kućice od slame i blata, koje su i ove godine tijekom cijelog mjeseca listopada služile za prikupljanje poštanskih markica i darova za misije.

Ovogodišnji misijski mjesec započeli smo kratkom pričom, u kojoj je sudjelovalo nekoliko djevojčica i časna sestra Anamarija. Pričom smo željeli upoznati vjernike s misijama i misijskim zemljama. Djecu je zanimalo zašto se prikupljaju poštanske marke, mogu li i oni biti misionari, zašto su stazice različitih boja... Časna

sestra im je rado davala odgovore na mnogobrojna zanimljiva pitanja. Stažice predstavljaju kontinente, a misionari možemo biti u svojim obiteljima, školi, u svojem mjestu ili, jednostavno, moliti i pomagati misionare u dalekim zemljama. Druge nedjelje u listopadu pripremili smo igrokaz *Ruže Blažene Marije Propetog Isusa Petković* te tako bili djeca u misijskim zemljama, poput Pabla iz Brazila, Mbote iz Ugande, Malohe s jednog otoka u Oceaniji, Či Ha iz Indije, Ane iz Hrvatske. Na našim susretima "Biserima Očeva milosrđa" (slobodna aktivnost u našoj crkvi), pjevajući misijske pjesme, izrađivali smo

razne ukrasne predmete, koje smo na posljednjem prodavali. Novac smo stavili u naše kućice. On je za dvoje djece iz Konga kojima plaćamo obrok, školarinu i knjige (u školi hrvatskog misionara fra Ilije Barišića) te za Kubu, gdje će sestre misionarke nabaviti knjižice evanđelja. Naše misijsko djelovanje završili smo prezentacijom u kojoj smo prikazali što su sve radile različite skupine naše župe: časne sestre, "Biseri Očeva milosrđa", "Poslanici milosrđa" i svi župljani. Zahvalili smo Bogu za svako otvoreno srce koje je dalo svoj dar za misije i misionare, a naši darežljivi župljani dobili su

male darove, koje smo im za zahvalu izradili! Posebno su mi se usjekle u srce neke rečenice koje su za mene bile najljepše. Zato ću ih ponoviti: *Pozivam vas sve na svoju malu cestu. Postanite i vi sveti. Korak po korak činite dobra djela za Isusa. Iz ljubavi prema njemu učinite svakomu dobro i ja ću vam s neba uvijek slati najljepše ruže – mogućnosti da činite dobro. Molim vas, nemojte ih propustiti!*

Lucija Grdur

ROTIMLJA

Dar ljubavi za misije i misionare

Na Misijsku nedjelju, 18. listopada, u Župi sv. Petra i Pavla u Rotimlju poslije svete mise i ove je godine održana humanitarna akcija *Dar ljubavi*. Tu akciju pokreću učiteljice Područne škole u Hodovu, koje aktivnom suradnjom s roditeljima djece koja pohađaju školu već drugu godinu zaredom prikupljaju sredstva za potrebe misija. Naime Dan kruha, koji se dosada obilježavao u školi, sad se obilježava u župnoj zajednici. Na taj se način potiče suradnja između učenika, učitelja, roditelja i župne zajednice. Iako ta područna škola broji svega 40 učenika, akcija je i ovaj put uspješno provedena te je prikupljeno 530 KM za potrebe misija. Župnik Damjan je pozdravljajući prisutne na svetoj misi istaknuo da

su djeca najljepši ukras oltara i da mu je velika želja vidjeti ih tako okupljene u prvim klupama redovito svake nedjelje. U svojoj propovijedi župnik je istaknuo da su njegovi kolege svećenici u misijama na današnji dan sigurno sretniji od njega, jer oni krste puno više djece, dok on u svojoj župi rijetko krsti novoga člana. Zahvalio je učiteljicama i roditeljima djece koja pohađaju školu u Hodovu na akciji koju pokreću u povodu Dana kruha i istaknuo da bi volio da to uđe u tradiciju. Nekoliko učenika je na kraju misnog slavlja izrecitalo prikladnu misijsku recitaciju. Poslije mise je na terasi pastoralnoga centra, koji je tom prigodom ukrašen misijskim plakatima i čestitkama koje su izradili učeni-

ci, održana prodajna izložba te je sve prikupljeno priloženo za misije. I ovaj put akcija je uspješno provedena, što je pokazalo da djeca imaju doista veliko srce za one koji su u potrebi.

Ovogodišnju misijsku akciju roditelja, djece i učiteljica na Misijsku nedjelju namijenili smo za devetu misijsku akciju Bosne i Hercegovine za pomoć i u korist misija Njoko i Nawinda, u Biskupiji Livingstone, u Zambiji, gdje djeluje naš misionar Boris Dabo, svećenik Krčke Biskupije, za pomoć učenicima u toj misiji.

Marina Marić

Ove je godine KŠC "Petar Barbarić" Travnik podržao IX. misijsku akciju

TRAVNIK

Misijska nedjelja u KŠC-u "Petar Barbarić"

ju Crkve u Bosni i Hercegovini, da bi pomogao misionaru Borisu Dabi, svećeniku Krčke biskupije, koji je u Africi više od 30 godina. Razne su poteškoće s kojima se on susreće: nedostatak hrane za djecu i školskog pribora, prostorije za poučavanje, crkve za okupljanje na molitvu...

Djeca su kupovala razne misijske materijale, koje smo nabavili u Misijskoj središnjici u Sarajevu: slike

s afričkim motivima, misijske krunicе, lančice, narukvice u afričkom stilu, knjige o životu misionara... Akcija je dobro uspjela te smo prikupili 540 maraka za projekt Borisa Dabe u Zambiji. I ovom prigodom iskrena zahvalnost ide vjeroučenicima nastavnicima, koji su također podržali misijsku akciju, i želim im obilje Božjega blagoslova.

Ivica Bajo

DR KONGO

– Fra Stojan Zrno

Kišno doba je pri kraju. I lokve na putu su se smanjile. Nema više opasnosti da se zaglibi. Vruć je dan. Vjeroučitelj William neko vrijeme predvodi molitvu u vozilu. Treba nam i snage i mudrosti svaki put kad idemo u pohode kršćanima. Poslije molitve navijem hrvatske pjesme. Ugodnije je tako putovati uz pjesmu. Ljudi se vraćaju s polja. To je glavna cesta prema gradu Kaniami, a i dalje prema Kinshasi. Danas je vrlo prometno. Doduše, ne susrećemo niti jedno vozilo, ali zato je puno biciklista i pješaka. Ima ih koji su danima, čak i tjednima na putu. Moraju tako, jer već mjesecima ne prometuju vlakovi. Željezničari su u štrajku jer 36 mjeseci nisu primili plaću. Bar tako kažu. Krađa i korupcija bolesti su od kojih ova zemlja odavno boluje. Na čelo željeznice došao je neki Belgijanac po imenu Patrick. Htio je uvesti red. Jer ovdje i mrtvi, čak i oni koji su već davno umrli, još uvijek su na platnoj listi, dakle primaju plaću!

Štrajk željezničara - prijevoz u krizi

U poduzeću ima više od 300 što manjih, što većih direktora. Mnogi od njih ništa ne rade, nemaju više veze sa željeznicom, ali primaju plaću. Je li to utjeha za Hrvatsku da ima i gorih od nje!? Taj Patrick je htio prvo skinuti s liste sve koji ne rade, ali nije uspio. Čovjek je htio pošteno. A ovdje vrijedi pravilo: ako nikako ne može, može onda i pošteno. Tako je taj Belgijanac uvidio da ne ide, pa se vratio onamo odakle je i došao. Zbog nereda na željeznici bicikl je postao glavno prijevozno sredstvo. Čak ima i "taksi bicikl"! Platiš i odvest će te biciklom kamo god hoćeš, makar bilo i 200 km daleko. Ali nemaju svi novca da bi platili "taksi". Zato idu pješice. A da ne bi na dugu putovanju upropastili obuću, mnogi idu bosonogi, jer je koža na stopalima vrlo tvrda! Sreo sam neke ljude koji su se uputili na put dug 800 km! Naravno, svi koje pretječemo ili susrećemo vozilom zavide nama koji se vozimo terenskim vozilom.

Zajednica u Kimandi besprijeborna

Kimanda je selo u kojem je zajednica veoma velika. Zato ispovijedam većinu u popodnevnim satima, čim dođem u selo, a sutradan prije svete mise samo one koji nisu stigli popodne. Danas sam ispovijedao više od dva

sata. Kad je pao mrak i došlo vrijeme za razgovore, donesoše nam palmينو vino i kikiriki, da nam razgovor bude što ugodniji. Kikiriki je za ove ljude međuobrok, a uza nj se pije palmينو vino. Druga su vrlo važna vrsta "grickalica" termiti. Ali njih sada nema. Oni se pojavljuju krajem studenoga ili početkom prosinca. A danas je 25. ožujka. Oko 21 sat dođoše i pjevači. Nema mjeseca. Vedro je i zvijezde trepere. Ali pred pola noći munje počеше šarati nebom na istoku. Propadaju i prve rijetke kišne kapi. Svijet se razide.

Ujutro odmah poslije kave odoh ispovijedati one koji su ostali od sinoć. U crkvi ostadoh od osam sati do podne. Krstio sam jedanaestero odraslih i troje male djece. Četvero ih bijaše za prvu pričest. Pet parova sklopilo je crkveni brak. Bijaše ih ukupno 90 za svetu pričest. Poslije svete mise "vuku" me na sve strane. Dvojica mladića s fotografskim aparatima koriste slavje da bi dobro zaradili. Jer svi se žele slikati. Naravno, žele da na obiteljskoj slici bude i župnik. Pozvani smo na ručak kod Williamova sina, koji se danas vjenčao. On je ravnatelj naše srednje škole ovdje u Kimandi. Svaki par koji je danas sklopio crkveni brak ima svoje vlastite goste, a onda će zajednički slaviti cijelo selo u školskom dvorištu. Zato žurimo da im ne smetamo, jer

se mnogi ustručavaju piti pred svećenikom. Eto, to je njihov Uskrs usred korizme, jer ih u uskrsnom vremenu ne ću moći posjetiti. Zato sam sve ove sakramente podijelio danas.

Popodnevni sati u Kishindeu

Dolazimo u Kishinde. U toj su zajednici dobro organizirani. Svatko zna što mu je činiti. Pjevači, čitači, kuharice, žene koje donose vodu za kupanje, muškarci koji će pred kućom naložiti vatru i predmoliti *Kronicu*, čovjek koji će stvarati red za vrijeme svete ispovijedi... Svi su na svojim mjestima. Tek što nas pozdraviše i malo se odmorismo, pride mi kći starješine kršćana, i prema njihovu običaju, pokloni mi se sa strane do zemlje i tiho mi reče da je voda stavljena u "kupaonicu". Seoske kupaonice napravljene su tako da se iza kuće ogradí malen prostor palminim granama dugim oko 2,5 m ili suhom travom, tako da svijet ne može vidjeti gosta dok se kupava. Ti ljudi putuju pješice ili biciklom po velikoj prašini u sušnom dobu ili po blatu za vrijeme kiše, uvijek uz puno znoja. Zato se gostu odmah po dolasku ponudi prvo kanta vode i sapun u "kupaonici". Donijeti vodu s izvora ili s rijeke i staviti ju u "kupaonicu" ženski je posao. To rade uglavnom djevojke ili mlade žene.

Krunica, pjevanje i razgovori oko vatre

Odmah nakon kupanja udoh u crkvu. I ta je zajednica mnogoljudna, pa je dobro odmah istog popodneva ispovjediti većinu vjernika. Već se spustila noć kad iziđoh iz crkve. Muškarci su naložili vatru ispred kuće. To je njihov posao. Žene su za to vrijeme zabavljene djecom i spremanjem večere, a petnaestak muškaraca sjedi s nama oko vatre. Nema mjeseca. Tišina se spustila na selo. Započese *Kronicu*. *Zdravo Marijo* odjekuje u toj tihoj noći. Dodoše i pjevači. Poslije *Krunice*, oni imaju svoj nastup. Pjevaju vrlo lijepo, neusiljeno. Uz lagano bubnjanje nižu se korizmene pjesme kao razmatranja. Svaku riječ izgovaraju jasno, miješajući jezike kiluba i swahili, jer ovdje je i svijet izmiješan. Ima ih iz pet-šest plemena. Kad odoše pjevači, ostadosmo opet s desetak ljudi uz vatru. Ti su razgovori vrlo korisni, jer oni mogu postavljati pitanja. Zato volim ta noćna sjela. Nezaobilazna je tema *bulozí* – vraćanje. Bijeda i bolest gone ljude da se hvataju za slamku. Kao kršćani, trude se da drugomu ne nanose zlo, ali kad vrač ili "molitelj/iscjelitelj" optuži koga da je vještica, da nanosi drugima bolest, smrt ili druge nevolje, tada i neki kršćani olako prihvaćaju da je to istina. "Istina je! Uhvatili su ga", jer ga je vrač takvim pokazao. Tako gotovo svi govore.

Zajednica – "porodilište" novih kršćana

Ujutro malo prije devet sati ulazim u crkvu. Već neki čekaju za ispovijed. Uskoro se okupiše svi koji to nisu obavili sinoć. Počinje sveta misa. Nova, prostrana crkva dobro je popunjena. Oni sinoćnji pjevači i danas pjevaju, ali puno glasnije. Selo odjekuje. Ima i šest djevojčica koje plešu ispred oltara odjevene u posebne haljine žarkih boja. Plešu odmjerenim pokretima, a i svi ostali, svatko na svojem mjestu, udarajući dlanovima. Danas je ovdje velik dan. Ima 16-ero odraslih i 11-ero beba za krštenje. Tri para su za vjenčanje. Za svetu pričest bijaše ih ukupno 80. Čim posve dovršimo crkvu, tražit ću od biskupa dopuštenje da ovdje trajno čuvamo euharistiju, da bi se svake nedjelje mogli pričestiti i kad

nisam tu, kad oni sami predvode nedjeljnu molitvu, bez svećenika.

U selu je jedna mlada žena rodila dijete. Poslije svete mise otišao sam ju pričestiti. Život se rađa u selu, a eto, uvelike se rađa i u ovoj našoj zajednici, koja je danas bila pravo "porodilište" novih kršćana.

Četiri sela prema jugu

Savana je već "umorna". Trava je ponegdje viša i od četiri metra. Već se previja, naginje se prema putu. Sjeme te trave upada u hladnjak vozila. Postoji opasnost da ga posve začepi i da se motor pregrije. Usput susrećemo brojne bicikliste. Gotovo svi idu pješice, gurajući bicikl natovaren s barem 100 kg kukuruza ili čega drugoga. Ovuda posljednjih godina kamioni više ne prolaze. Svi kamioni koji su ranije tuda prolazili već su ostarjeli i bila bi prava pustolovina uputiti se njima kroz ova bespuća. Eto, to je naša svakidašnjica u 21. stoljeću!

Ipak, u usporedbi s drugima, može se reći da je ova cesta dosta dobra. Tih 78 km prešao sam za "samo" četiri sata. Dakle, manje od 20 km/h. Važno je da nema opasnosti da se zaglibi. Stižemo u Masombo. Izvan sela dočeka nas mladež iz pokreta "Kiro". Oni bi željeli ići preda mnom mašući zastavama i grančicama, pjevajući i galameći, a ja da ih slijedim u prvoj brzini. Ali iziđoh, pozdravih ih, dadoh im bombona i velim: "Da se ne bi pregrijao motor, ja ću proći i normalno voziti, a vi me slijedite kako možete."

Večer prođe u vrlo simpatičnu načinu pjevanja. Naime, osnovali su još jedan zbor, u koji su uključene gotovo sve žene. Pjevaju sasvim drukčije nego mladi.

Za krštenje ih se spremalo desetero i za prvu svetu pričest četvero. Ali strogi William, vjeroučitelj koji nadgleda rad drugih seoskih vjeroučitelja, izabrao je samo one koji su zbilja dobro znali vjeronauk: za krštenje je pripustio četvero, a za prvu pričest dvoje. Ostali će doći na red sljedeći put, kad i oni dobro nauče vjeronauk. Bio je i jedan par za vjenčanje, ali se mladoženja razbolio. Nije mogao čak ni u crkvu doći.

Ostavih im zidara Paula, koji je s nama došao, da u novoj kapeli dovrši ono malo posla što je još ostalo.

Sv. Josip Freinademetz, misionar u Kini

Nakon pet tjedana putovanja, stižu u Hong Kong, gdje su ostali dvije godine pripremajući se za odlazak u novu misiju na jugu Kine, u Shandong, kamo su stigli 1881. Ta je provincija imala 12 milijuna stanovnika, ali samo 158 kršćana. Dolaskom u Shandong doživjeli su velik otpor, posebno od kineskih vladara, koji su oštro kažnjavali svaki kontakt sa "stranim đavolima i njihovom stranom sektom", kako su nazvali kršćanstvo i misionare. No uspjeli su osnovati misiju, izgraditi školu za jezike i središte za formaciju laika. Sljedeće dvije godine bile su prilično teške, obilježene dugim i teškim putovanjima, često u društvu razbojnika. Na tim putovanjima posvetili su se teškim propovjedničkim i dobrotvornim poslovima u izgradnji prvih kršćanskih zajednica. Nakon što su formirali jednu zajednicu, biskup javlja Josipu da napusti tu zajednicu da bi osnovao drugu.

Vrlo brzo Josip shvaća važnost vjernika laika, posebno katehista u prvoj evangelizaciji. Upravo zbog tog posvećuje veliki dio svojih snaga odgoju i formaciji katehista. Pripremio im je katehetske materijale na kineskom jeziku. Istovremeno, zajedno s o. Anzerom, koji je postao biskup, ulaže velik napor u duhovnu pripremu i trajnu formaciju kineskih svećenika i misionara. Cijeli njegov život bio je toliko obilježen trudom i mukom da bude Kinez među Kinezima, da je napisao svojoj obitelji: "Volim Kinu i Kineze. Želim samo umrijeti među njima i biti pokopan među njima."

Godine 1898. Josip Freinademetz obolio je od upale grla i počeo osjećati prve simptome tuberkuloze, kao posljedice naporne rada i velikih odricanja. Na zahtjev biskupa i drugih svećenika, odlazi neko vrijeme u Japan na odmor, u nadi da će mu se zdravlje popraviti. Premda nije bio potpuno ozdravio, ubrzo se vratio u Kinu. Krajem 1907. godine, dok je bio upravitelj biskupije, šesti put ga je zahvatila epidemija tifusa. Neprestano je i neumorno pomagao u raznim zajednicama te je na kraju i sam obolio od tifusa. Odlazi u Taikiju, sjedište biskupije, gdje je preminuo 28. siječnja 1908. Pokopan je pod dvanaestom postajom križnog puta i njegov je grob brzo postao mjestom hodočašća za vjernike.

Sveti Josip Freinademetz otkrio je veličinu i ljepotu kineske kulture i duboko je ljubio narod kojemu je poslan. Posvetio je svoj život naviještanju evanđelja ljubavi, koju Bog ima prema svim narodima. Na jednostavan je način utjelovio tu ljubav među kineske kršćane. Naučio je te zajednice njegovati solidarnost prema kineskom narodu i ohrabrio je kineske kršćane da postanu misionari kod svojih sunarodnjaka, posebno kao katehisti, redovnici, redovnice i svećenici. Cijeli njegov život izraz je onoga što sam jednom napisao: "Ljubav je jedini jezik koji svi narodi razumiju." Papa Pavao VI. proglasio ga je blaženim 19. listopada 1975., a papa Ivan Pavao II. proglasio ga je svetim 5. listopada 2003.

Vlč. Odilon Singbo

Josip (Joseph) Freinademetz rođen je 15. travnja 1852. u mjestu Oies, selu s pet kuća u Južnom Tirolu, u tadašnjem Austrijskom Carstvu. Josip je primio krštenje na sam dan rođenja. Od svoje je obitelji naslijedio jednostavnu, ali čvrstu vjeru i veliku radišnost. Dok je studirao teologiju u biskupijskoj bogosloviji u Brixenu (danas Bressanone, u Italiji), počeo je ozbiljno razmišljati o vanjskim misijama kao svojem mogućem životnom putu. Za svećenika je zaređen 25. srpnja 1875. i poslan u župnu zajednicu St. Martin in Thurn. Tamo je brzo prisvojio srca vjernika. Međutim, poziv na misijsko služenje nije ga napustio. Dvije godine nakon ređenja, uspostavlja kontakt sa svećenikom Arnoldom Janssenom, utemeljiteljem jedne misijske kuće, koja će kasnije službeno postati Družba Božje riječi. U kolovozu 1878., uz dopuštenje biskupa, Josip ulazi u misijsku kuću u Steylu, u Nizozemskoj. Misijski križ prima 2. ožujka 1879. i odlazi u Kinu s o. Jean-Baptistom Anzerom, drugim misionarom spomenute družbe.

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Ivana Papić 475 KM * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * N. N. 400 KM * Nikolina Petrović, Vitez 10 KM * Župa Kuševac 1.489,85 kn * Župa sv. Nikole 654 kn * OŠ Mertojak, Split 700 kn *

Župa Kamensko 2.500 kn * Dominikanski samostan, Dubrovnik 6.000 kn * Župa BDM od Sedam Žalosti 650 kn * Župa Vrbanja 5.690,95 kn * Župa Crikvenica 775 kn * Župa Rođenja Isusova, Kajzerica 1.660 kn * vlč. Ivan Žufika 2.620 kn * Župa Gospe od Zdravlja, Split 1.522 kn * OŠ Split III 1550 kn * Bogoslovija Đakovo 3.500 kn * Župa Viškovo 2.200 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn + 100 kn * Josip Barnjak 110 kn * Ivana Josipović 100 kn * Dubravka Trgovec 50 kn * Berislav Bambir 100 kn * Damir Šeremet 100 kn * Vinko Klarić 150 kn * Stanko Kučak 300 kn * Ivo Marušić 100 kn * Danijel Krizmanić 150 kn * Štefica Ričko 100 kn * Sanela Kučar 100 kn * Ante Matković 50 kn * Marija Borić 100 kn * Branka Švec 100 kn * Ivan Dabo 100 kn * Jelena Grabant 200 kn * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Udruga Hvidra 400 kn * Međubiskupijsko sjemenište 3.418 kn * Misijiska zajednica župe Gospić 2.800 kn * Ivan Penava 500 kn * Veronika Valičević 100 kn * Mira Mihanović 50 kn * Krešimir Markulin 2.000 kn * Jelena Marinić 200 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Nina Vodopić 100 kn * Ivica Petrinović 60 kn * Mario Macan 300 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Tomislav Čubelić 200 kn * Patricia Rot Grozić 45 kn * Dubravka Trgovec 50 kn * Ivan Dabo 100 kn * Midhad Huskić 50 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Ante Juričev 400 kn * Toma Vuković 1000 kn * Vice Čondić 100 kn * Martin Zlatar 100 kn * Kazo Zelić 200 kn * Zoja Zubčić 50 kn + 50 kn * Marica Laštro 100 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Krizmanici župe sv. Ante, Knin 1.130 kn * Kristina Filipov 50 kn * Mirna Poščić 100 kn * Goran Šipek 50 kn * N. N. 50 kn * Župa Krista Kralja 50 kn * Župa Karlobag 800 kn * Ivica Božić 800 kn * Željko Arapović 1.500 kn * Juraj Brajnović 200 kn * Margita Perica 600 kn * Andrija Javorček 200 kn * Katarina i Marina Markasović 200 kn * N. N. 300 kn * Crkva Crops Domini 2.130 kn * Župa Krapina 170 kn * Misijiska skupina župe sv. Petra Zagreb 4.000 kn * župa Stenjevec 500 kn * Zoran i Sonja Maršić 360,5 kn * Cika Mikolčić 100 USD * Bernarda Vrtarić 100 EUR * Gordana Radošević 50 kn * Nada Vrbek 200 kn * Gavrić Lucija 50 kn * Grgić Elizabeta 100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Molitvena zajednica "Emanuel", Grude 400 KM * Marijana, Jakov i Ante Trupina, Potkraj 50 EUR * Ancija Čurić, Tomislavgrad 95 KM * Stipe Čirko, Tomislavgrad 100 KM * Ivo Ivešić, Donja Golubinja 20 KM * Jadranka Bačić Katinić 100 kn + 100 kn * Eddy Rot 45 kn * Josip Kordić 100 kn * Dušana Tadić 200 kn * Gordana Bingula 100 kn * Darovatelji preko o. Drage Kolimbatovića 4.000 kn * Pave Radonić 200 kn * Branko Dragojević 300 kn * Marko Rimac 2500 kn * Blaško Kivić 200 kn * Pero Petanjak 100 kn * Jasna Leko 300 kn * Željka Vodopija 200 kn * Josip Kordić 100 kn * Nada Alfrev 100 kn + 100 kn * D. Majić 1.000 kn * Matija Knežević 100 EUR * vlč. Ivan

Janeš 500 kn * Gordana Radošević 50 kn * Maloić Stjepan 100 kn * Vera Čargonja 200 kn * Vera Čargonja 200 kn * Laštro Ljubomir 150 kn * Milka Brunec 200 kn * Marija Mišić 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Sanja Nikčević 500 kn + 500 kn * Štefica Himmelreich 100 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Djelatnici Nadbiskupijskog Duhovnog Stola 140 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

preč. Miroslav Agostini, Sarajevo 50 EUR * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * Komping d.o.o., Vitez 50 KM * Angela Bošnjak 200 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 50 KM * Marinka Marić, Polog 100 EUR * Molitvena zajednica "Emanuel", Grude 900 KM * Sestre Uršulinke 750 kn * Nikola Crnković 100 EUR * D. Majić 1200 kn * Mario Preden 900 kn * Tomislav Bilić 150 kn * Ante Beljak 3000 kn * Biserka Zorbas 100 kn

ZA GLADNU DJECU:

Slavko Burjić 100 KM * Ljiljana i Ivan Barbarić, Žepče 30 KM * Irena Šimić, Humac 30 KM * Nada Rupčić, Ljubuški 200 KM * Vesna Hećimović 100 kn + 150 kn * MV 400 kn * Bara Miković 100 kn * Vikica Šalić 300 kn * Cvjeta Mijić 50 kn * Slavka Kopačin 100 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Marijana Matić 200 kn * Danica Kristić 100 kn * Anda Svoboda 50 kn * Goranka Rupe 300 kn * Senka Dominiković 100 kn * Jasna Baraban 300 kn * Marin Trinajstić 380 kn * Verica Grbić 270 kn * Josip Jurić 1.600 kn * Željko Nikolić 50 kn * OŠ A. B. Šimića 500 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Dario Maradin 100 kn * Stevo Horvat 100 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Rosa Kokošarević 1.050 kn * Marin Trinajstić 380 kn * Senka Dominiković 100 kn * Nada Vuković 50 kn * N. N. 300 kn * Tereza i Maja 200 kn * Sonja Kovačević 500 kn * župa Petrijanec 200 kn * Ružica Horvat 1.000 kn * Mario Demirović 100 EUR * Samostan Karmelićana, bogoslovi 100 EUR * Milica Palijaš 800 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

s. Ana Marić s djecom iz Rodoča, Mostar 230 KM * Luca Ostojić, Rumboci 20 KM * Mladen Crneković 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Mirna Nothig 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Maja Peraica 200 kn * Željana Nižić 50 kn * Nikola Horvat 100 kn * Dario Časar 100 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Ivka Nedić 50 kn * Ilija Raguž 200 kn * Blaško Kivić 100 kn * Ivana Radoš 100 kn * Matija Knežević 25 EUR * Spomenka Mandić 300 kn * Kata Sabelja 100 kn * Lucija Sočak Dančević 50 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Župa Presveto Srce Isusovo, Studenci 750 EUR * Srećko Vučina, Mostar 100 EUR * Župa Srednja Slatina 100 EUR * Trpimir Alajbeg 750 kn * Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Marica Laštro 400 kn * Kristina Jurković 200 kn * Iva Miličević 200 kn * M. Horvat 50 kn * Župa bl. Ivana Merza, Slatina 316 kn * Ivan Glavina 500 EUR * Marija Rudančić 200 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Ljiljana Lukač 100 kn

ZA MISIJE, GLADNE U RUANDI:

učenici OŠ Čret Bizovački 400 kn * Jurica

Benzon 6.000 kn * Igor Pivac 500 kn * N. N. 100 kn * Stana Prskalo 150 kn * Romano Tripalo 150 kn * Župa Bapska 10.000 kn * Marija Pjevac 200 kn * Josip Ciprić 1000 kn * Misijiska skupina 3250 kn * Matija Knežević 25 EUR * Katarina Vajdoher 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Marija Puharić 40 kn * Marija Bartošek 300 kn

AKCIJA ZA NJOKO I NAWINDU U ZAMBIJI:

KŠC "Sv. Josip", Sarajevo 500 KM * Župa Sv. Mihovila, Prenj 300 KM * Draženko Marijanović, Mostar 100 KM * N. N., Sarajevo 250 EUR * Župni ured Gromiljak 460 KM * sestre Klanjateljice Krvi Kristove 200 KM * Župa Srednja Slatina 100 EUR * OŠ "Vladimir Pavlović", Čapljina 635,25 KM * Srednja škola "A. B. Šimić", Grude 500 KM * N. N., Medugorje 4.070 USD * sestre Milosrdnice sv. Vinka Paulskog, Ljubuški 500 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Marijana, Jakov i Ante Trupina, Potkraj 50 EUR * gimnazijalci KŠC "Petar Barbarić", Travnik 372,75 KM; 13,80 HKN; 17,55 EUR * gđa Vilma 100 kn * Nevenka Armada 50 EUR * Sandra Šćukanec 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

OŠ KŠC "Sv. Josip", Sarajevo – Mejtaš: prof. Marina Vrhovac 20 KM; II. c raz. 18,15 KM; I. c raz. 16,40 KM; VI. b raz. 6 KM; I. b raz. 24,30 KM; I a raz. 55,95 KM; II. a raz. 20,10 KM; V. a raz. 75 KM; II. c raz. 19,70 KM; III. a raz. 45 KM; IV. b raz. 32,95 KM; II. b raz. 44 KM; IX. b raz. 29 KM i 6,02 EUR; VI. c raz. 23, 25 KM; III. b raz. 46 KM; IV. a raz. 22,45 KM; V. b raz. 70 KM * Matija Knežević 25 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCJIMA:

Milan Šijan 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Nada Hrga 300 kn * Matija Knežević 25 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJU:

Marija Milinković, Stolac 100 KM

ZA MISIJE U KAMERUNU:

Eko Veteran 120 kn

ZA MISIJE U RUSIJE:

Hrvoje Došen 100 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Jaga Kolić 2.000 kn * N. N. 2.000 kn * Matija Knežević 250 kn * s. Angelina Tokić 150 EUR * gđa Vilma 100 kn * Jelena Veličan 400 kn * Jelena Veličan 50 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

preč. N. N., Sarajevo 2.000 HKN * N. N. 162,7 kn * Vojimir Viskov 3.500 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nikola Dašović 50 kn * Stjepan Dubinko 100 kn * Župa Pakoštane 500 kn * Ivana Knežević 200 kn * Ivan Torbar 50 kn * Ivan Vulić 30 kn * Ankica Balaić 100 kn * Branka Švec 100 kn * Viktorija Bevanđa 100 kn * Nikola Janković 50 kn * Župa Orubica 400 kn * Josip Jerbić 100 kn * Margareta Grmšek 100 kn * Obitelj Čičak 30 kn * Luca Radman 20 kn * Ankica Balaić 100 kn * Stepušin Franjo 100 kn * Natko Blagojević 100 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

M. Sirotković * Nikola Simonetti * Ljiljana Delija * Branka Depikolozvane * Marija Depikolozvane * Bernardica Depikolozvane * Župa Svih Svetih, Blato * Župa Cirkvena

Spomen na vlč. Milana Cvitkovića

Vlč. Milan Cvitković, svećenik Riječke nadbiskupije, preminuo je 17. studenoga 2015. u Rijeci, u 64. godini života i 38. godini svećeništva.

Pokopan je u rodnoj župi sv. Ivana Krstitelja u Švici 19. studenoga. Misu zadušnicu i obred sprovođa predvodio je riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić, uz koncelebraciju tridesetak svećenika i sudjelovanje vjernika rodne Švice i župa u kojima je djelovao kao svećenik.

Vlč. Cvitković rođen je u Švici 3. rujna 1952., od oca Josipa i majke Lucije r. Majer. U obitelji je bilo devetero djece. Među pokojnom braćom bio je svećenik Marko. Osnovnu školu pohađao je u rodnoj Švici, a gimnaziju u pazinskom sjemeništu. Stupio je u Bogoslovno sjemenište u Rijeci te na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci završio petogodišnji filozofsko-teološki studij. Za svećenika je zaređen 8. srpnja 1978. u riječkoj katedrali. Njegova

prva pastoralna služba bila je u Gospiću, gdje je svega nekoliko mjeseci bio duhovni pomoćnik. Tada biva premješten u Gorski kotar, gdje u župama Crni Lug, Razloge i Lokve vrši službu župnog upravitelja pune 23 godine. U ljeto 2002. god. premješten je za župnika u Grobnik, a nakon četiri godine u Župu sv. Terezije od Djeteta Isusa na Vežici. I ondje ostaje četiri godine te 2010. odlazi za župnika u Praputnjak. God. 2014. je zbog bolesti umirovljen te odlazi u Svećenički dom u Rijeci.

Vlč. Cvitković je za vrijeme župničke službe u Vežici i Praputnjaku obnašao službu dijecezanskog ravnatelja Papinskih misijskih Djela u Riječkoj nadbiskupiji, od 2005. do 2011. god. U okviru svojih mogućnosti i koliko mu je uz župničku službu bilo moguće, ulazio je u svijet misija i misijskog pastoralara, provodio različite misijske projekte, osobito širenje misijskih zajednica djece i odraslih u župama. Za vrije-

me njegove misijske službe u Riječkoj nadbiskupiji osobito se razvila akcija *Maslinove grančice – moj dar za misije*. Redovito je sudjelovao na godišnjim skupštinama Nacionalnog vijeća Papinskih misijskih Djela te svojim inicijativama i idejama davao prinos misijskoj animaciji.

Rado se odazivao na višednevne godišnje susrete hrvatskih misionara i misionarki, na kojima je sudjelovao kao biskupijski ravnatelj za misije. U svjedočenjima misionara pronalazio je nadahnuća za revnost u svećeničkom služenju i posebno u misijskoj animaciji i pastoralu.

Zahvalni dragomu Bogu za njegov život, molimo za njegov vječni mir i da se umnože plodovi njegova svećeničkog i misijskog služenja.

MISIJSKA KRIŽALJKA – PROSINAC 2015.

Radosna vijest	Kalež	Raj	Strop	Mladunče od krave	U (str.)	TT	Bor	Obuća	Plod hrasta	Žensko ime	Ć	Radosna vijest	Vrsta rude
Prigodna čestitka												Metar Ptica	
Došašće							Svadba Benzin				Silicij Prostorija		
Podzemni svijet					23. slovo	Grad u SAD-u Sabor							
Rijeka u Kanadi									Ptica (množ.) Glazbena oznaka				
										Grad u Crnoj Gori Nevaljao			
												A AE	
								Pokazna zamjenica Š			Aluminij Ć		
	Vrijeme pripreme za Božić												Radosna vijest

Rješenja iz prošlog broja: DON IVAN STOJANOVIĆ, GANA, TATALE.

Nabavite novi
DVD film

Mladrecitas

SLUŽBENICE MILOSRDA, MISIONARKE U EKVADORU
REŽISER: KRISTINA KIVAK

